

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen NB30 : 1854

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen NB30 : 1854", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 25*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2008 .
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb30-txt-shoot-n50.pdf> (tilgået 09. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 25

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

NB30:50

#

Saa bagvendt som muligt.

Alt, saaledes ogsaa Alt hvad der befatter sig med Xstd., stræber i Retning af Udbredelse, Udbredelse, at blive Masse. Naar man er Masse mener man ganske vist at blive frelst, en masse vil man frelses.

O, min Ven, Alt hvad der er Masse er, christeligt, eo ipso fortabt, thi »Masse« er, christeligt, Fortabelsens Categorie, Frelsen er at frelses ud af Masse, saa først da, hvis Alle vare blevne Enkelte, og der slet ingen Masse var, først da kunde der være Tale om at Alle bleve frelste.

Men dette om Massen, og denne Overtro paa at være tryk og sikker naar man er en masse, hænger sammen med Dyre-Bestemmelsen ved det at være Msk, svarer aldeles til Dyrets Forestilling om at være sikker naar det er i Flokken, at Faren ligger i at komme uden for Flokken; og just herpaa seer man igjen, at »Massen« er, christeligt, Fortabelsens Categorie, thi den svarer til »Dyre-Msk.«, men Xstd. mener at Frelsen er at blive Aand.

Dog det naturlige Msk, Dyre-Msk. gyser nu engang om muligt mere end for Døden^a, for det at blive ene. Men Xstd. staaer urokkeligt fast paa Sit, fastere end Polarstjernen, at Frelsens første Betingelse er at blive Enkelt.

a især da naar der kunde være Haab om – hvor ironisk! – at døe en masse

Forsaavidt kunde man, christeligt, være berettiget til, categorisk at forkaste eller cassere saa omtrent Xsthedens samtlige 1800 Aar som Arbeiden i Retning af Sandsebedrag istedetfor i Retning af Xstd.

Massen vilde saa finde at dette var et forskrækkeligt Hovmod: det hjælper hverken mig eller Massen, thi Xstd. forandrer sig ikke. Guds Souverainitet hviler med evig uro[kke]lig Fasthed paa dette Punkt: Alt hvad der er Masse er eo ipso Fortabelse. Og det holder han urokkeligt fast just fordi al msklig Magt ligger i: Masse. Masse kan tilintetgjøre enhver msklig Souverainitet – men ikke Guds Souverainitet. Massen kan, som det jo bestandigt er skeet, forfølge, mishandle, ihjelslaae de Redskaber, som Gud bruger til at udtrykke denne sin Souverainitet – men hans Souverainitet bliver evig lige uforandret, hvilende paa dette: alt hvad der er Masse er eo ipso Fortabelse. Og medens ingen msklig Magt har formaaet at spærre af mod Cholera, formaaer Evigheden, og med uendelig Lethed, at spærre af mod alt hvad der er Masse, blot Evigheden er sig selv er den eo ipso afspærrende mod Alt hvad der hedder Masse.

Dette er Evighedens Natur-Lov, der lige saa lidet lader sig forandre som den Timelighedens Natur-Lov: vil Du gjøre Lykke i denne Verden, have Profit, gode Dage, timelig Løn, saa maa [Du] arbeide i Retning af Masse, thi her ligger ganske rigtigt Goderne, saaledes er det sandt, hvad jo ogsaa Dyrene troe paa, at det at være i Flokken det er det Gode. Og fordi Xstd⁵ Forkynderne ville have jordisk Fordeel, derfor er det, at der, falskt, er blevet virket i Retning af Masse.

Men ville Nogen mene, at der jo tilsidst maa blive en saa uhyre Trillioner, Billioner, Millioner, Millioners Masse, at Evigheden tilsidst maa blive træt og kjed af at gjøre Modstand saa Massen dog trænger igjennem: min Ven, det er en Feiltagelse. Tallet er for Evigheden det uendelig Ligegyldige eller rettere Tallet er Det, som slet ikke er til for Evigheden. Det forholder sig omvendt med Evigheden: jo større Tallet er, jo lettere, om jeg saa tør sige, falder det den at cassere dem. Det falder Evigheden meget tungt at cassere en Enkelt; ved at være Enkelt, (ak, udenfor Massen som det vel hedder) er han Gjenstand for Evighedens Bekymring, den vilde saa uendelig gjerne frelse ham, og saa uendelig nødig støde ham tilbage. Saasnart det derimod er 100000 Trillioner Billioner: saa blæser Evigheden det bort, lettere en[d] Veiret Blomsterstøv.

Paa dette Punkt staaer Xstd. fast. Det hjælper ikke, om Du maaskee vil lade som var det af Ydmyghed at Du var med i Massen, at Du var for ydmyg til at ville være en Enkelt. O, min Ven, den guddommelige Souverainitet kjender kun altfor godt de msklige Gavtyvestreger, at det gjælder om - ogsaa under Navn af Ydmyghed - at blive Masse, fordi nemlig i »Masse« ligger Mskets Magt. Men Kjerlighedens Gud er tillige en uendelig klog Souverain, han veed lige saa godt Beskeed om det frække Oprør, som om det gavtyveagtige Oprør, der ved Hjælp af Ydmyghed og Beskedenhed tillister sig Magt, og det veed han, førend endog maaskee det Msk. selv ret veed det, det Msk, som vilde af Ydmyghed blive i Massen; Gud veed det, forstaaer hans Tanker langt fra, og forandrer ikke Evighedens Lov.

Naar Befolkningen en masse reiser sig mod Souverainen, saa hjælper ingen Livgarde, han er i Massens Magt. Gud er bedre sikkret, ham kan man ikke saaledes faae fat paa: saa snart det er Masse bliver Gud usynlig, denne - almægtige - Masse kan, si placet, rende Næsen mod Stue-Døren, videre kommer den ikke, thi Gud er kun til for den Enkelte - dette er hans Souverainitet. Det er ikke med ham som med den menneskelige Majestæt, til hvem Adjutanten træder ind og siger: Deres Majestæt bliver nødt til at vise Dem paa Balconen, der er vistnok nu en 20,000 Msk. paa Gaden. Nei, naar det er 20,000 en masse, saa viser Gud sig slet ikke - naar det er den Enkelte - ja, saa er den guddommelige Majestæt, ogsaa heri guddommelig, saaledes hævet over alle Former, at der end ikke behøves, at [en] Engel melder denne Enkelte, nei, Majestæten bliver - uendelige Kjerlighed! - strax synlig; thi for den Enkelte er han til.

I Løgnens Tjenere, I som gaae i lange Klæder,^b hidser kun Mængden mod mig, fordi jeg siger dette, fordi jeg siger, at det fattigste, usleste, elendigste, jammerligste, dummeste, syndigste Msk, der nogensinde har levet - naar han vil være Enkelt, naar han vil lade sig hjælpe af hvad den msklige Grusomhed^c jo er ifærd med at hjælpe ham til at forstaae, at han ikke hører med i Flokken, at han er en Enkelt, naar han vil være en Enkelt, at da den gudd. Majestæt strax bliver synlig i sin uendelige Kjerlighed. Hidser kun Mængden paa mig fordi jeg siger dette, I Løgnere, thi Profiten, som I vil have, den kan kun faaes ved Hjælp af Mængden, ved Hjælp af at forkynde, at hvor der er Mængde der er Gud tilstede, de Mange det behager Gud.

b glade ved, at have arrangeret eller at den dog er arrangeret den profitable Løgn om et christent Folk, en christelig Stat, et christent Land,

c (i den christelige Stat, det christne Land, det christne Folk)